

Siyaset bildiğini yapsın, hukuk arkadan gelsin bakışı toplumu sarsıyor

Yazar: Mehmet Gün / 📅 03 Nisan 2025, Perşembe / 📁 Oda: Siyaset

Siyasetin yargıya müdahale ettiği algısı İmamoğlu protestolarının da büyümesine neden oldu. Yargı tam bağımsız olsa ne İmamoğlu tutuklanır ne gösteriler yapılırdı. Hukuk arkadan gelsin anlayışı siyaseti de çürütüyor. (Foto: Cumhurbaşkanlığı)

Ana muhalefet CHP Genel Başkanı Özgür Özel 24 Mart'ta Saraçhane mitinglerini yayınlamayan bazı medya kuruluşlarına ve bağlı markalara karşı boykot çağrısını 29 Mart'ta Maltepe mitinginde genişletti. "Cumhurbaşkanı adayımız Ekrem İmamoğlu'nu, Özgürlük Mitingi meydanını görmeyenlere yüzümüzü dönüyoruz. Boykot listesinden çıkana kadar [...] bize ihanet eden [yayın kuruluşlarına] [...] reklam verenlerin ürünlerini almıyoruz" diyen Özel'in çağrısı sosyal medyada yayılarak 2 Nisan Salı günü genel bir alışveriş boykotu çağrısına dönüştü; bir siyaset ve hukuk tartışması başlattı.

Boykot ile ekonomik yaptırım

Özel'in boykot çağrısı biri on binlerce genç üniversite öğrencisinin katıldığı Saraçhane mitingleri ile diğeri Ramazan Bayramı arifesinde 2,2 milyon kişinin katıldığı söylenen Maltepe Mitingi olmak üzere son günlerin en önemli iki toplumsal olayını medya kuruluşlarının halka duyurmamasına karşı bir tepki. Özel ya iktidarın koşulsuz taraftarı oldukları ya iktidar vasıtasıyla elde ettikleri menfaatleri korumak gayesiyle ya da korktukları için görevlerini yapmamakla, böylelikle halkın haber alma hakkını kısıtlamakla suçladığı medya kuruluşlarını boykot yoluyla ekonomik yaptırıma uğratmayı amaçlamakta.

Gösterilerin esas sebebi: demokrasi

Çoğunluğu üniversite öğrencisi olan göstericilerin temel sebebi Ekrem İmamoğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığından elenmesi değil. Gösterici gençler; devletin laiklik, demokrasi, hukuk devleti, güçler ayrılığı, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı ilkelerinin içi boşaltıldığından, yönetim ve yargı yetkilerinin keyfi ve kötüye kullanıldığından, yargının iktidarı hukuk ile sınırlandırmak için değil muhalefeti ve eleştirel düşüncüyü bastırmak için siyasi bir alet olarak kullanıldığından, ifade özgürlüğü, seçme ve seçilme hakkı başta olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığından, Anayasa Mahkemesi kararlarına bile uyulmadığından, anayasanın emredici hükümlerinin ihlal edildiğinden, devletin demokratik bir cumhuriyetten giderek otokrasiye evrilerek nitelik değiştirdiğinden duyulan endişeler sebebiyle sokaklara dökülüyorlar. İmamoğlu'nun diplomasının iptali, siyasi kimliği öne çıkan eski Adalet Bakan Yardımcısı, yeni İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Akın Gürlek tarafından başlatılan yolsuzluk ve terör suçlaması ile ilintili soruşturmada gözaltına alınarak tutuklanması bu endişelerin hepsini birden kristalleştiriyor.

Anayasanın ihlali şüphesi

Muhalefetin ve göstericilerin sokağa çıkma sebepleri temelde iki hususta toplanmakta: Birincisi ve en önemlisi devlet güçlerini elinde bulunduranların devleti demokrasiden otokrasiye evirdikleri, yani anayasal düzeni ihlal ettikleri iddiası; ikincisi ise bu amaca yönelik olarak yasama, yürütme ve yargı yetkilerinin kötüye veya keyfi kullanıldığı, ifade özgürlüğü, seçme ve seçilme hakkı dahil temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı suçlamasıdır.

Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) "Anayasayı ihlal" başlığını taşıyan 309(1) maddesine göre: "Cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya veya bu düzen yerine başka bir düzen getirmeye veya bu düzenin fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs edenler ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılırlar." 309(2) maddesine göre ise (1'deki) suçun işlenmesi sırasında başka suçların işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ilgili hükümlere göre cezaya hükmolunur."

Anayasal düzen nedir?

TCK'nun 309(1)'de sözü edilen "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzen" anayasanın Başlangıç Kısmında aynen "Millet iradesinin mutlak üstünlüğü; egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiç bir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk dışına çıkamayacağı; Hiç bir faaliyetin Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevî değerlerini, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve lâiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;" şeklinde etraflıca ifade edilmiştir.

Göstericilerin endişe ederek sokaklara döküldükleri, devletimizin bekasını yakından ilgilendiren bu iki önemli şüphe hakkında – kamuoyunda bilindiği kadarıyla – bir soruşturma başlatılmış değildir.

Boykot soruşturulabilir mi?

Boykot, bir kişi, grup veya kuruluşa karşı ekonomik, sosyal veya politik bir tepki olarak mal veya hizmet almama eylemidir.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, İHA'nın 1 Nisan 2025 tarihli haberine göre "halkın bir kesiminin ekonomik etkinlikte bulunmasını engellemeye yönelik, kamuoyunda boykot çağrıları olarak bilinen, ayrıştırıcı söylemler ve bu söylemleri yayan kişilere yönelik 'Nefret ve Ayrımcılık' ve 'Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik' suçlarından re'sen soruşturma başlatıldığını" açıkladı. Adalet Bakanı Yılmaz Tunç da "CHP'nin [...] sistemli boykot çağrısı, [...] açıkça hukuka aykırıdır. [...] hukuki ve cezai sorumluluğu vardır. Bağımsız ve tarafsız yargı; esnafımızın, emekçimizin ve tüyü bitmemiş yetimin hakkını sonuna kadar savunmaya devam edecektir" diyen bir tweet yayınladı.

Boykot nefret ve ayrımcılık suçu mu?

Nefret ve ayrımcılık suçu TCK'nun 122'nci maddesinde "Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınmazı satmayı, devretmeyi veya kiraya vermeyi reddeden, b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını reddeden, c) Bir kişinin işe alınmasını reddeden, d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını reddeden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır" denilerek tanımlanmıştır.

TCK 122'deki nefret ve ayrımcılık suçu açısından boykot çağrısı, bir grubu (örneğin, bir etnik veya dini kesimi) hedef alarak mal veya hizmet satın almamayı değil – satılan mal veya hizmetten mahrum bırakmayı amaçlarsa ve bu nefret saikiyle yapılırsa suç olabilir. Örneğin, "X dininden olanlara mal veya hizmet satmayın" gibi bir çağrı, nefret temelli ayrımcılık olarak değerlendirilebilir.

Bir kesimden alışveriş yapmayı boykot eden kişiler bu suçu işleyemezler. Çünkü bu suçun işlenmesi için bir kişinin olağan olarak yaptığı bir şeyi yapmaması, örneğin dükkanında mal satıyorsa bir kimseye satmaması ve bunu da satın almak isteyen kişiye duyduğu nefret nedeniyle yapması, nefretinin sebebinin de maddede sayılanlardan birisinin olması gerekir.

Halkı kin ve düşmanlığa tahrik mi?

Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik veya Aşağılama suçu da TCK'nun 216'nci maddesinde "Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır" denilerek tanımlanmıştır.

TCK 216'daki "Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik" suçu açısından boykot, halkın bir kesimini diğerine karşı kin ve düşmanlığa alenen tahrik ederse ve kamu güvenliğine açık/yakın bir tehlike yaratırsa suç teşkil edebilir. Yargıtay içtihatları, tahrikin "şiddet çağrısı" veya "nefret söylemi" içermesi gerektiğini vurgular. Sadece bir markayı veya politik bir durumu protesto etmek için yapılan barışçıl boykot çağrıları genellikle bu kapsama girmez.

Bu suçun oluşması için “halkın bir kesiminin diğerine karşı kin ve düşmanlığa alenen tahrik edilmesi (örneğin, bir grubu şiddete teşvik edilmesi) ve buna ilaveten bu söylemin kamu güvenliği açısından “açık ve yakın tehlike” oluşturması, yani somut bir tehlike potansiyeli aranır. Bir malı veya hizmeti bir kesimden satın almamaya davet eden boykot çağrısı “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” olarak kabul edilemez.

Barışçıl direniş ve eylemsizlik suç değil

Ceza kanunları eylemi temelde suç olarak tanımlar. Boykot, barışçıl bir tepki olarak kaldığı ve nefret/şiddet unsuru taşımadığı sürece suç değildir. Ancak, belirli bir kesimi hedef alarak düşmanlık yaratırsa veya ayrımcılık içerirse suç kapsamına girebilir. Kişilerin yapmak zorunda oldukları eylemleri örneğin bakkalın dükkanındaki malı satmaması gibi negatif eylemler de suç olabilir. Ancak istediği bakkaldan alışveriş yapmakta serbest olup alışveriş yapmak zorunda olmayan bir kişinin eylemsizliği suç oluşturmaz.

Mahatma Gandhi’nin bireyin haksızlığa sessiz kalmamasını ancak haksızlığa karşı çıkarken kin, nefret veya şiddete başvurmadan toplumsal değişim hedeflemesini amaçlayan “Satyagraha” (barışçıl direniş) ilkesi doğrultusunda eylemsizliği temel alan “boykot” TCK 122’deki “nefret ve ayrımcılık” ya da 216’daki “Halkı Kin ve Düşmanlığa Tahrik” düzenlemesi ile çelişmez.

Nitekim, Gandhi’nin 1930’deki Hindistan Tuz Yürüyüşü’nde şiddete başvurmadan etkili olan boykot ve eylemsizlik suç sayılmadı. ABD’de Martin Luther King Jr.’ın Gandhi’den ilham alarak başlattığı Montgomery Otobüs Boykotu’nda Siyahların otobüsleri kullanmayı reddetmesini ABD mahkemeleri, ifade özgürlüğü kapsamında korudu. Avrupa’da Greenpeace’in çevre için düzenlediği boykotlar şiddetsiz olduğu sürece suç sayılmadı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) de benzer durumlarda, şiddete teşvik etmeyen ifadeleri ifade özgürlüğü kapsamında korumuştur.

Toplumsal çalkantı önlenmeli

Diplomasının iptali ile İmamoğlu’nun cumhurbaşkanlığı yarışı dışında kalması, yolsuzluk ve terör suçlamasıyla yakalanıp tutuklanması, arkasından üniversite gençlerinin etkin olduğu gösteriler, idari makamların gösterileri yasaklaması ve polisin göstericilerle çatışması anında dünya medyasına yansyarak uluslararası alanda ülkemizin yönetimde ve ekonomide istikrarı konusunda soruların artmasına neden oldu. Uluslararası ekonomi ve finans çevrelerinde iktidar ile muhalif kesimlerin karşı

karşıya geldiği, bu durumdan ülkemizin kolay çıkamayacağı, Türkiye'nin ya demokratikleşme ya da otoriterleşme yönünde ilerleyeceği konuşuluyor. Buna göre de ülkemize karşı önyargılı tavır alınıyor. Nitekim 19 Mart haftasında, bir hafta içinde İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında ilk 100 şirketin hisseleri yüzde 15'ten fazla, Türk lirası yüzde 3'ten fazla değer kaybetti. Yüksek getiri sağlayarak ülkemize getirdiğimiz sıcak para hızlıca ülkemizi terk etti. Merkez bankası zorlukla biriktirdiği döviz rezervinin önemli bir kısmını harcamak zorunda kaldı. Ülkemizin bu durumdan açıkça ve hemen zarar gördüğü ve görmeye devam edeceği ortada.

Gösterilerin sürmesi sertleştirir

Fakat ne iktidar ne de muhalefet tarafı tavrından ödün veriyor. Tersine muhalefet boykot çağrısı ile iktidar tarafı da yeni soruşturmalar açarak tutumunu sürdürüyor. Ne 300'den fazla gösterici de dahil İmamoğlu'nun tutuklanması ve diploma iptal kararlarına karşı itiraz süreci makul gerekçeli kararlarla bir çözüme kavuşturuldu ne de İmamoğlu hakkında yakalandığı hızla bir iddianame düzenlendi. İmamoğlu'nun cumhurbaşkanlığı adaylığından başka bir sebeple tutuklandığına dair kamuoyu vicdanını rahatlatacak bir bilgi veya delil ortaya konulmadı.

İşte bu şartlarda boykotun ve idari makamlarca yasaklansa da gösterilerin sürmesi, giderek sertleşerek topluma daha büyük zarar veren çalkantılara sebep olması, gençlerimiz arasındaki ayrımın 1980'den öncekine benzer bir hal alması, hatta küçük bir kıvılcımla toplumsal çalkantılar ortaya çıkarması işten bile değil.

Bu filmi 1970'lerde görmüştük

Sosyal çalkantılar durup dururken çıkmaz. Şartlar uygun olduğunda, küçük bir olay büyük sosyal çalkantıya sebep olabilir. Bunun bir örneğini 1974'te parasız yatılı öğretmen okulunda yaşadım. Öğretmen olma umuduyla okurken okulumuz bir kararla öğretmen yetiştiren okul olmaktan çıkarılıp, adı öğretmen okulu olan sıradan bir liseye dönüştürüldü. Türkiye'nin dört bir köşesindeki, her birinde bir çırpıda öğretmen olma umudunu yitiren 550 öğrencinin okumakta olduğu 95 öğretmen okulunu boykotlar sardı. Öğrenciler solcular ve sağcılar olarak ikiye bölündü, anarşi liselere kadar indi. Takip eden yıllarda ülkemiz neredeyse bir sivil savaşa sürüklendi, binlerce masum insan bir hiç uğruna öldü. İçine düştüğümüz o karanlık günler 12 Eylül 1980 darbesiyle sonuçlandı.

Tutuklamalar neye hizmet ediyor?

Aradan 50 seneden fazla geçti; bugün de o günlere benzer bir durum ve tehlike ile karşı karşıyayız: Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan tekrar aday olmak istiyor ama ancak anayasa değiştirildiği ya da Meclis erken seçim kararı aldığı takdirde olabiliyor. Toplumun önemli bir kesimi seçimi Erdoğan'ın kaybedeceğine Ekrem İmamoğlu'nun kazanacağına inanıyor. Ancak İstanbul Üniversitesi yönetimi, idari bir kararla 31 sene sonra diplomasını iptal ederek İmamoğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığının önünü kesmiş oldu. Buna ilaveten Adalet Bakanı Yardımcılığı görevinden sonra İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına atanan Akın Gürlek'in açtığı soruşturmalarda kariyerlerinde söz sahibi olduğu sulh ceza hakimlerinin verdiği tutuklama kararları muhalefeti siyaseten bastırmaya hizmet ediyor.

Yok yere birbirimize düştüğümüz, birbirimizi kırıp döktüğümüz, çok şeyler kaybedip geri gittiğimiz 1970'li yıllardan ders almalı, içinde bulunduğumuz endişeli duruma akliselimle kalıcı bir çözüm bulmalıyız.

Hukukun üstünlüğü ve bağımsız yargı

Akliselim tek çözüm, ülkemizde hukukun kusursuz üstünlüğünü sağlamaktan ibarettir. Hukukun üstünlüğünü sağlamak için yargının tam bağımsız ve tarafsız olması şarttır. Bunu sağlamak için ise en başta siyasetçiden bağımsız olmayan yargının tarafsız da olamayacağını kabul etmemiz; özellikle yürütme gücüne karşı yargın gücünün tam bağımsızlığını sağlamamız; bunu boş sözde bırakmayıp içeride ve dışarıda tüm dünya kamuoyuna göstermemiz gerekiyor.

Gerçekten de kendimize bir soralım: eğer ülkemizde hukuk üstün olsaydı, bunu gerçekleştirmek zorunda olan yargı tam anlamıyla bağımsız ve yürütme gücünün etkilerine karşı bağımsızlığını ve tarafsızlığını koruyabilir olsaydı, bu günlerde hızla içine çekilmekte olduğumuz toplumsal çalkantılar olur muydu?

Siyasi kimlikle savcılık yapılır mı?

İstanbul Üniversitesi 35 sene önce yatay geçişte usulsüzlük olduğu gerekçesiyle Ekrem İmamoğlu'na 31 sene önce verilen diplomayı doğrudan iptal edemeyip de bir iptal davası açmak ve iddiasını bağımsız ve tarafsız bir yargıya kanıtlamak zorunda olsaydı adil bir yargılamada İmamoğlu'nun da savunması etraflica araştırılsaydı ve sonuçta yine de iptal edilmiş olsaydı,

İmamoğlu'nun diplomasının siyasi nedenle iptal edildiği ileri sürülebilir miydi?

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Adalet Bakanı Yardımcılığına atanan ve böylece siyasi kimliği öne çıkmış bulunan Akin Gürlek'in İstanbul Başsavcılığına atanmasına dair HSK kararının iptali için bağımsız ve tarafsız bir mahkemede iptal davası açma imkanı olsaydı, Ekrem İmamoğlu ve taraftarları aleyhinde açılan yolsuzluk ve rüşvet soruşturmalarının siyasi saikle ve İmamoğlu'nun İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan düşürmek ve yerine kayyım atamak için uydurulmuş olduğu ileri sürülebilir miydi?

HSK'da siyasetçinin ne işi var?

Hakimler ve Savcılar Kurulunun (HSK) 13 üyesinden 6 adedini doğrudan 7 adedini de Mecliste başkanı olduğu iktidar partisi aracılığıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan belirlemektedir. Cumhurbaşkanının atamış olduğu Adalet Bakanı HSK'nın doğal başkanı. Atadığı Adalet bakan yardımcısı HSK'nın doğal başkan vekilidir.

Özellikle siyasi yönü olan davalarda verdikleri kararlar sebebiyle eleştirilen toplam 700 civarındaki sulh ceza hakimlerini yürütmenin uzantısı haline getirilmiş olan HSK tayin ediyor. Tutuklama kararlarını tutuklamaya neden olan suçlarda uzmanlaşmış mahkemeler değil sulh ceza hakimleri veriyor. Anayasa Mahkemesinin kararlarına uymayanlar haklarında derhal yasal işlem yapılarak görevden alınmıyorlar. Hakimlerin 1950'den önce olduğu gibi coğrafi teminatları bulunmuyor; kolayca başka bir yere tayin edilebiliyorlar. Bütün bunlar olmasaydı yargının siyasi bir enstrüman haline getirildiği, İmamoğlu olayında da İmamoğlu'nu cumhurbaşkanlığı yarışından düşürmek için suistimal edildiği iddiaları ortaya atılabilir miydi?

Ekonomi başsavcının iki dudağı arasında

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 20'sini, ülkede üretilen katma değerın yüzde 40'tan fazlasını üreten 16 milyondan fazla insanın yaşadığı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı İmamoğlu hakkında yolsuzluk ve terörle ilgili soruşturma başlatmadan önce, İçişleri bakanlığından değil de bu konularda uzmanlaşmış bir mahkemeden izin almak zorunda olsaydı, izin alarak başlattığı soruşturmada İmamoğlu'nu yakalamak ve zorla getirmek için yine uzman bir mahkemeden yakalama kararı almak zorunda olsaydı, yapılan soruşturmalar ve başsavcının kendisi hakkında önyargılar oluşur muydu? Soruşturmaların siyasi saikle başlatılmış olduğu ve yargı yetkilerinin siyasi amaçlarla kötüye kullanıldığı gibi eleştiriler ileri sürülebilir miydi?

Kayyımı mahkeme değil idare atıyor

Terörle ilgili suçlardan dolayı mahkum olan veya tutuklanan seçilmiş belediye başkanlarının yerine İç İşleri Bakanlığı doğrudan kayyım atayamayıp da bağımsız ve tarafsız bir mahkemeden kayyım atanmasına karar verilmesini istese; belediye meclisleri kayyım atanması yerine içlerinden birisini geçici başkan atamanın daha uygun olacağını savunabilse, illa da kayyım atanacak ise gösterecekleri adayların da değerlendirilmesini isteme hakkı olsaydı seçilmiş yerel yöneticilerin yerine kayyım atayarak seçmenlerin demokratik haklarının ihlal edildiği ileri sürülebilir miydi?

Yargı tam bağımsız olsa gösteriler olur muydu?

Bütün bunlar olmasaydı da tam tersine yargı, tam bağımsız, bağımsızlığını ve tarafsızlığını koruyabilir, kaliteli hizmet üretir, şeffaf ve hesapverir ve yargının idaresinde alınan her türlü karar etkin yargısal denetime tabi olsaydı, Osman Kavala'nın, Selahattin Demirtaş'ın, Ümit Özdağ'ın ve benzerlerinin muhalif oldukları için siyasi saiklerle tutuklandıkları, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ülkeyi demokrasiden otokrasiye sürüklediği, yönetim yetkilerini siyasi amaçla ve rakiplerini yok etmek için kullandığı ileri sürülebilir miydi?

Yukarıdaki sorulara olumsuz cevap verilseydi halkın toplanma ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, ifade özgürlüğü, seçme ve seçilme hakkı gibi temel hak ve özgürlükleri devleti idare edenlerin ve onlara bağlı çalışan bürokratların iki dudağı arasında değil de yetkin, bağımsız ve tarafsız, yetkin hâkim ve savcılarının güvencesi altında olduğuna inanılsaydı üniversite öğrencileri sokaklara çıkar mıydı?

İfade özgürlüğü sorunu

İdari makamlar ve valilikler doğrudan kendileri karar vermek yerine bu konularda uzman bir mahkemeye başvurarak bazı yerlerde halkın toplanmasını ve gösteri yürüyüşü yapılmasını yasaklamak gerektiğini kanıtlamak zorunda olsalar, gerekli ise yasaklamaya bağımsız ve tarafsız bir mahkeme karar verseydi Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DİSK'in 1 Mayıs 2016'da Taksim'de yapmak istediği gösteriyi yasaklamanın hak ihlali olduğu aradan 7 yıl geçtikten sonra ve Anayasa Mahkemesi kararıyla mı ortaya çıkardı?

DİSK'in başvurusunda 12 Ekim 2023 tarihinde verilen "ihlal" kararından idare ve valilikler gerekli dersleri çıkarmış olsaydı; Saraçhane'deki mitinglerde gencecik öğrenciler ile gencecik toplum polisleri arasında çatışma çıkar mıydı? Gencecik beyinler ülkeleri için endişeye kapılıp, demokratik haklarını kullandıkları sırada devletin sert yüzü toplum polisleri ile karşı karşıya gelerek haksızlık ve adaletsizlik duyguları içine düşerler miydi? Hayatları boyunca suç işlemeyecek kadar zeki olan gençlerimiz demokratik gösteri ve ifade özgürlüğü haklarını kullandıkları için tutuklanıp tutukevinde parmaklıklar ardını tecrübe etmek durumunda kalırlar mıydı?

Cumhurbaşkanlığı sistemi otokratik değil mi?

2017 yılında olağanüstü hal (OHAL) şartlarında alelacele ve yeteri kadar düşünmeden oluşturulan Türk usulü Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, Cumhurbaşkanına yürütme gücünü tek başına ve hiç bir kısıta veya kontrole tabi olmadan kullanma yetkisi verildi. İlâveten, devletin yargı gücüne de partisi vasıtasıyla hakim olma imkanı verilmemiş olsaydı; örneğin, Adalet bakanı ve yardımcısı başta atayacağı başkan yardımcıları, bakanlar ve kilit kamu kurum ve kuruluşlarının başları, mecliste güvenoyu alarak göreve başlayabilir, güvensizlikle düşürülebilir olsalardı, oylamalarda muhalefetin etkili olacağı bir denge sistemi kurulmuş olsaydı adalet bakanı ve doğal başkanı olduğu HSK'nın yürütmenin bir uzantısı haline gelmiş ve iktidar yanlısı olduğu, genel olarak hakimlerin coğrafi teminatları olmadığı için iktidarın baskısına boyun eğeceği düşünülür müydü?

Cumhurbaşkanlığı dengelenmiş olsaydı

Eğer yukarıda saydığım bütün bu hususlar olması gerektiği gibi olsa ve işleseydi, İmamoğlu'nun diplomasının iptali, arkasından yolsuzluk ve terörle suçlanarak yakalanıp tutuklanması, hemen arkasından gençlerin sokağa çıkması olayları olur muydu? Elbette olmazdı! Bütün bu olayların olduğu bir hafta içinde Borsa'daki hisselerin değeri yüzde 15'den fazla, Türk lirasının değeri de yüzde 3'ten fazla oranda düşer miydi? Elbette düşmezdi! Ülkemize zor şartlarda gelen sıcak para hızla ülkemizi terk eder miydi? Elbette etmezdi! Merkez Bankası, zorlukla biriktirdiği döviz rezervlerinin önemli bir kısmını birkaç gün içinde elden çıkarmak zorunda kalır mıydı? Elbette kalmazdı, tersine ülkemiz sıcak paraya muhtaç olmazdı!

O halde, toplumsal huzurumuzu tesis ederek çalkantıları önlemek, ülkemize kendi kendimize mücadele ederken ülkemize zarar vermekten kaçınmak için en kısa zamanda aşağıdakileri yapmamız zorunlu değil mi?

7 maddede hukuk ve siyaset

1. En başta ve acil olarak siyasi kimliği öne çıkan İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına her iki tarafından itimat edeceği, tarafsız ve munis bir hukukçu getirilmeli; İmamoğlu hakkındaki soruşturmalar en kısa zamanda sonuçlandırılmalı bir an önce ya iddianame düzenlenmeli ya da takipsizlik kararları verilmelidir.
2. Sayıları 20 bine yaklaşan hakimler arasında ayrı bir grup teşkil eden, kararları toplumsal tartışma ve güvensizliğe neden olan 700 civarındaki sulh ceza hakimlikleri kaldırılmalı, tutuklama ve sair adli tedbirlere atılan suçlara bakmakta uzmanlaşan mahkemelerin nöbetçi hakimleri tarafından karar verilmelidir.
3. Bağımsız ve tarafsız olması gereken yargının idaresi için toplumun tüm paydaşlarını, meslek mensuplarını siyasetçileri temsil eden ancak kimsenin çoğunluk olmayacağı bir kurum oluşturulmalı, Adalet Bakanlığı ve HSK bu kuruma dönüştürülmelidir.
4. Adalet Bakanı ve yardımcısı HSK'da yer almamalıdır. Adalet Bakanı ve yardımcısı başta olmak üzere cumhurbaşkanı tarafından atanan başkan yardımcıları ve bakanlar muhalefetin de kısmi katkısını zaruri kılan Meclis'ten nitelikli güvenoyu almak kaydı ile göreve başlayabilmeli, salt çoğunlukla alınacak güvensizlik oyu ile düşürülebilir olmalıdır.
5. Yargı kurumlarının ve tüm özerk kurumların oluşumunda cumhurbaşkanına tanınan bütün yetkiler kaldırılmalı; bu yetkiler sembolik yetkili devlet başkanına verilmelidir.
6. Yargı kurumları ile özerk kurumlarda tarafsızlık, liyakat ve hesapverirliği güvence altına alan bir yöntem geliştirilmeli, devlet kurumlarının ahenkli çalışmasını sağlayacak sembolik yetkili bir devlet başkanlığı ihdas edilmelidir. Devlet başkanı yürütme işlerine müdahale edememelidir.
7. Cumhurbaşkanının yetkileri sadece yürütme konuları ile sınırlandırılmalıdır.

